

A Fővárosi Ítéltábla a **felperesek jogi képviselőjének neve, címe**) által képviselt **I. r. felperes neve (I. r. felperes címe.)** I. rendű, II. rendű felperes neve (**I. r. felperes címe.**) II. rendű, III. rendű felperes neve (**I. r. felperes címe.**) III. rendű, IV. rendű felperes neve (**I. r. felperes címe.**) IV. rendű, **V. r. felperes neve (V. r. felperes címe** V. rendű, **VI. r. felperes neve (VI. r. felperes címe** VI. rendű, **VII. r. felperes neve (VI. r. felperes címe** VII. rendű és **VIII. r. felperes neve (VI. r. felperes címe** VIII. rendű felpereseknek, a **alperes jogi képviselőjének neve, címe.**) által képviselt alperes neve (**alperes címe.**) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 75-I. sorszám alatt kijavított, majd 79. szám alatt kiegészített 2016. október 27. napján kelt 36.P.25.332/2012/73. számú ítélete ellen az alperes részéről 74. és 80. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő:

í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított és kiegészített ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, az I., II., VI. rendű felperesek szülő tartás járadék megfizetésére irányuló keresetét elutasítja, ehhez képest az I. rendű felperes javára szóló tőke marasztalási összeget 4.826.961 (négymillió-nyolcszázhuszonhatezer-kilencszázhatvanegy) forintra,

a II. rendű felperesét 4.766.641 (négymillió-hétszázhatvanhatezer-hatszáznegyvenegy) forintra és a 2016. április 1-jétől folyó járadék fizetési kötelezettséget - a véghatáridő érintetlenül hagyása mellett - havi 20.000 (húszezer) forintra, VI. rendű felperesnek járó tőke összeget 2.885.258 (kettőmillió-nyolcszáznyolcvanötezer-kettőszázötvennyolc) forintra leszállítja, az I., II. és VI. rendű felperes javára a 870.000 (nyolcszázhetvenezer) forint utáni kamat fizetési, továbbá az I. és VI. rendű felperes részére a 2016. április 1. napjától járó folyó járadék fizetési kötelezettséget mellőzi. Egyebekben az elsőfokú bíróság kijavított és kiegészített ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I., II., VI. rendű felpereseket, együttesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint + ÁFA fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 28.800 (huszonnyolcezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek a 2009. január 5. napján Magyarországon külföldi rendszámú gépjármű által okozott balesettel okozati összefüggésben a káraik megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet az alperessel szemben kötelező gépjármű felelősségbiztosításra alapítottnak.

Az alperes a térítési kötelezettségét nem, azonban az egyes kárigényeket vitatta.

Az elsőfokú bíróság a kijavított és kiegészített ítéletében többek között kötelezte az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek 5.696.961 forintot és ebből mások mellett 870.000 forintnak

2012. szeptember 1. napjától számított késedelmi kamatait, továbbá 2016. április 1. napjától minden hónap 10. napjáig előre esedékesen, véghatáridő nélkül havi 10.000 forint járadékot, a II. rendű felperesnek 5.636.641 forintot és ebből mások mellett 870.000 forintnak 2012. szeptember 1. napjától számított késedelmi kamatait, továbbá 2016. április 1. napjától minden hónap 10. napjáig előre esedékesen, havi 30.000 forint járadékot azzal, hogy ebből havi 10.000 forint véghatáridő nélkül, havi 20.000 forint pedig a III. rendű felperes 18 éves koráig fizetendő. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a VI. rendű felperesnek 3.755.258 forintot és ebből mások mellett 870.000 forintnak 2012. szeptember 1. napjától számított késedelmi kamatait, valamint 2016. április 1. napjától, véghatáridő nélkül, minden hónap 10. napjáig havi 10.000 forint járadékot. Kötelezte egyetemlegesen a felpereseket, fizessenek meg az alperesnek 635.000 forint perköltséget. Ezen túlmenően rendelkezett a le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett költségek viseléséről is.

Az ítélet indokolása értelmében a per tárgyát képező balesetben elhunyt az I. és II. rendű felperes leánygyermek, továbbá veje, aki a VI. rendű felperes fia. Az I-II. rendű felperesek gyermeke az V. rendű felperes, míg a III-IV. rendű felperesek nagyszülei az I., II. és VI. rendű felperesek. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a kártérítési felelősség, illetőleg az alperes térítési kötelezettsége a 190/2004.(VI.8.) Kormányrendelet 16. § (6) bekezdése alapján nem volt vitatott. A fellebbezéssel támadott, az I., II. és a VI. rendű felperesek által előterjesztett szülő tartás járadék igénnyel kapcsolatban megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az ukrán életviszonyokhoz képest a III-IV. rendű felperesek balesetben elhunyt néhai szülei nagyon jó anyagi körülmények között éltek, és mind anyagi, mind fizikai segítséget, támogatást nyújtottak szüleik, az I., II., VI. rendű felperesek részére, akik a balesetet követően ettől a segítségtől elestek. Az elsőfokú bíróság nem tartotta figyelmen kívül hagyhatónak az ukrán életviszonyokat, a magyar és az ukrán életviszonyok közötti jelentős különbséget. A lefolytatott bizonyítás, ezen belül a tanúbizonyítás eredményeként megállapította, hogy az I., II., VI. rendű felperesek részére a néhai gyermekek segítséget, támogatást nyújtottak. Az elsőfokú bíróság mérlegeléssel, a Ptk. 359. § (1) bekezdésben írt általános kártérítésként alaposnak ítélte meg az I., II., VI. rendű felperes által előterjesztett havi 10.000 forint szülő tartási járadékot. Nem fogadta el az alperes hivatkozását arra, hogy a baleset során elhalt felnőtt gyerekeknek a szülők felé nincs tartási kötelezettségük, hiszen egyértelműen megállapítható volt a perben az általuk ténylegesen nyújtott segítség, amelytől a szülők a baleset miatt estek el. Megítélése szerint a havi 10.000 forint, azaz évi 120.000 forint járadék igény összecszerűségében is méltányos összeg. Ezért az ítélethozatalig lejárt 87 havi járadék és közép-arányos időtől járó kamatai, valamint 2016. április 1-jétől a jövőre nézve véghatáridő nélkül havi 10.000 forint szülő tartási járadék megfizetésére kötelezte az alperest az I., II., VI. rendű felperes javára. Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a keresetlevélben meghatározott pertárgyértékre is figyelemmel, a járadékok egy évi összege, valamint a megítélt követelés figyelembe vételével 28%-os felperesi pernyertességet alapul véve rendelkezett a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján, és 500.000 forint + ÁFA ügyvédi munkadíjat határozott meg.

Az elsőfokú ítélet és a kiegészítő ítéletet ellen az alperes élt fellebbezéssel. Fellebbezésében a kiegészített ítélet részbeni megváltoztatását, az I., II., VI. rendű felperesek javára megállapított fejenként havi 10.000 forint szülőtartást pótló járadék tekintetében az ítélet megváltoztatását, mind a lejárt, mind a folyó járadék igény elutasítását kérte. Ezen túlmenően indítványozta a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását, a részére felperesek által egyetemlegesen fizetendő perköltség összegének legalább 1.075.000 forint + ÁFA összegben történő megállapítását. Fellebbezését arra alapította, hogy a balesetben elhunyt hozzátartozók az I., II., VI. rendű felpereseket nem voltak kötelesek eltartani. Az I., II., VI. rendű felperesek saját jogú nyugellátással rendelkeznek és nem éltek az elhunytakkal egy háztartásban. A tanúkat rokon kapcsolatuk révén nem tartotta elfogulatlannak. A tanúvallomások alapján is csupán az alkalmankénti támogatások,

ajándékok nyújtását tartotta megállapíthatónak. Álláspontja szerint az önkéntes, alkalmankénti, ajándék-szerű támogatás a károkozóra nem áthárítható, különösen nem járadék-szerűen, hiszen az az elhunytakkal szemben sem lett volna kikényszeríthető. Amennyiben a szülőket az elhunytak eltartani lettek volna kötelesek, akkor is fel kellett volna tárnai az I., II., VI. rendű felperesek anyagi, jövedelmi viszonyait, amelyre azonban nem került sor. A Ptk. 359. § rendelkezésének alkalmazását jogsértőnek tartotta. Önmagában az, hogy az ukrán életviszonyokhoz képest az elhunytak jól éltek, nem szolgálhat alapul a járadék összegének megállapítására. Arra is hivatkozott, hogy az ukrán viszonyokhoz képest kiemelkedő jövedelem bizonyításra nem került, illetőleg a szülők életviszonyainak teljes körű feltárása sem történt meg, ugyanakkor az elhunytak két saját gyermeket is eltartottak. A perköltség viselésnél a Pp. 81. § (1) bekezdése alkalmazása körében arra alapította fellebbezését, hogy a pernyertessége arányához képest számítható ügyvédi munkadíjban megtestesülő perköltség összegét okszerűtlenül mérlegelve szállította le az elsőfokú bíróság.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint túlnyomó részt alapos volt.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján, a felek tárgyalás tartása iránti kérelme hiányában a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Az elsőfokú ítélet és annak kiegészített rendelkezése az alperes által kizárólag az I., II., VI. rendű felperesek lejárt és folyó szülőtartási járadéka tekintetében volt fellebbezéssel támadott. Ezen túlmenően az alperes a javára megítélt perköltség összegét támadta fellebbezéssel. Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései fellebbezéssel nem voltak érintettek, ezért a Pp. 228. § (4) bekezdés alapján a Fővárosi Ítéltábla kizárólag a fellebbezési kérelemhez kötötten bírálta felül a kiegészített, kijavított elsőfokú ítélet megalapozottságát.

Az nem volt vitatott, hogy a jogvita elbírálására a magyar jogot kell alkalmazni. A Ptk. 359. § (1) bekezdése csak abban az esetben alkalmazható, ha a kár mértéke pontosan nem számítható ki. A kár mértékének kiszámíthatatlansága esetére van lehetősége a bíróságnak, a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezni, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas. Ebből az következik, hogy a kár bekövetkezésének bizonyítása alól nem mentesül a kárigényt érvényesítő fél, a bizonyítási nehézségek sem adnak alapot általános kártérítés alkalmazására, csupán az a körülmény, ha a kár mértéke nem kiszámítható. Ez esetben kerülhet sor az eset összes körülményeinek mérlegelésével az általános kártérítés megállapítására.

A jelen esetben az I., II., VI. rendű felperesek szülő tartás címén követeltek járadékot. Ez lényegében tartást pótló járadék igénynek volt minősíthető. A Ptk. 358. § (1) bekezdése kimondja, hogy a baleset következtében meghalt személy által eltartottak olyan összegű tartást pótló járadékot igényelhetnek, amely szükségleteiknek - a tényleges, illetőleg az elvárhatóan elérhető keresetüket (jövedelmüket) is figyelembe véve - a baleset előtti életszínvonalon való kielégítését biztosítja. A Csjt. 60-69. §-ai a baleset időpontjában a gyermeket a szülő tartására feltétlenül kötelező rendelkezést nem tartalmazott. Arra sincs adat, hogy az I., II. és VI. rendű felpereseket a perbeli balesetben elhunyt gyermekeik kötelesek voltak eltartani és ténylegesen nyújtottak is tartást. Tartási kötelezettség hiányában a tartást pótló járadék, így a szülőtartási járadék megítélésének törvényi feltétele nem áll fenn.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a balesetben elhunytak a szüleiket, az I., II. VI. rendű felperest támogatták, segítették, részben anyagilag, részben fizikailag. Az I-II. rendű felperesek gyermeke, az V. rendű felperes cselekvőképességében korlátozott, és ebből adódó betegsége okán is

nyújtottak segítséget a balesetben elhunytak a szüleiknek, azaz ténylegesen az V. rendű felperes javára is történt anyagi, illetőleg fizikai támogatás. Annak bizonyítására azonban nem került sor, hogy a szülőknek nyújtott támogatás az elhunytakat terhelő tényleges tartási kötelezettség teljesítése lett volna. A peradatok szerint az I., II., VI. rendű felperesek nyugdíjasok, az I. rendű felperesnek a balesetet megelőzően egyéb kiegészítő jövedelme is volt. Az I., II. VI. rendű felperesek egyéb jövedelmi, vagyoni viszonyainak feltárásának hiányában így arra sem volt következtetés vonható, hogy tartásra szorultak volna. Arra ugyanakkor van peradat, hogy a nyugdíj mellett az I-II. rendű felperes, miután az unokákat magukhoz vették, családi pótlékot és nevelési segélyt is kapnak. Önmagában az, hogy a balesetben elhunyt gyermekek a szüleiket önkéntesen, időközönként anyagilag is támogatták, nem ad alapot a tartási kötelezettség megállapítására, és nem teszi megalapozottá a szülőtartás címén előterjesztett járadék igényt. Az alperes arra helytállóan hivatkozott, hogy a tartási kötelezettség nélkül, önkéntesen, alkalmanként nyújtott támogatás a károkozóra nem hárítható át, de a folyamatosnak tekinthető sem. Az önkéntesen, saját elhatározásból és nem jogszabályi kötelezettség alapján teljesített támogatás, segítség kiesése nem olyan szükségszerűen és indokoltan felmerült kár, amely a Ptk. 355.§ (1) és (4) bekezdés alapján áthárítható lenne a károkozóra.

Az alperes arra is helytállóan hivatkozott, hogy a tartást pótló járadék esetében - amennyiben a járadék igény érvényesíthető lett volna - a Ptk. 358. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel a járadék mértékének megállapításánál nem lett volna mellőzhető, mind a néhaiak, mind a járadék igényt érvényesítő I., II., VI. rendű felperesek jövedelmi, anyagi viszonyainak feltárása, mind a balesetet megelőző, mind a balesetet követő időszakokra. Ez nem történt meg maradéktalanul. A tartást pótló járadék alapja a tartási szükséglet fennállta, ami elsődlegesen a jövedelmi viszonyokon alapul. Ezért a tartáspótló járadék összege kiszámítható, melyből következően a Ptk. 359. § (1) bekezdésének alkalmazására ezen okból sem kerülhetett volna sor.

A felperesek a szülő tartási igényüket elmaradt vagyoni előnyként is megjelölték, de ez önmagában a járadék igény ténybeli alapjának megváltoztatását nem jelentette, és a jogcímét sem érintette, hiszen adott járadék igényt a Ptk. alapján érvényesíthettek és a járadék igény ténybeli alapja a tartást pótló járadéknak felelt meg. Ezért az I., II. VI. rendű felpereseket a tartást pótló járadék törvényi feltételei fennállásának bizonyítása terhelte.

A kifejtettek alapján az I., II. és VI. rendű felperesek által szülő tartás címén igényelt havi 10.000 forint járadék iránt előterjesztett kereset nem volt megalapozott, azt mind a lejárt, mind a folyó járadék tekintetében a másodfokú bíróság elutasította.

Az alperes perköltséget támadó fellebbezése nem volt alapos.

Az elsőfokú bíróság helytállóan, a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott a perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel. A pernyertesség-pervesztesség arányánál nem volt figyelmen kívül hagyható a pertárgyérték számítása tekintetében, hogy a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja alapján a járadék jellegű követeléseknél az egy évi szolgáltatás értékét kellett figyelembe venni, továbbá az sem, hogy a pertárgyértéket döntően meghatározta az egyes felperesek által előterjesztett nem vagyoni kárigény, amelynek mértéke alapvetően mérlegelésen alapult. A perköltségen belül a pernyertesség-pervesztesség arányán túlmenően az ügyvédi munkadíj tekintetében a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróságnak lehetősége volt az IM rendelet alapján a megállapítható ügyvédi munkadíj mérséklésére, a kifejtett ügyvédi tevékenység mértéke, időigényessége alapján. Az elsőfokú bíróság ezen mérlegelési lehetőséggel élt, annak felülmérlegelésére kellő indokot a másodfokú bíróság nem

látott.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított, kiegészített ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 256/A. § (6) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében részben megváltoztatta, az I., II., VI. rendű felperesek tartáspótló járadék megfizetése iránti keresetét elutasította, erre tekintettel változtatta meg az I., II., VI. rendű felperesek javára megítélt tőke marasztalási összeget, és mellőzte az ezen lejárt járadék összege utáni késedelmi kamat fizetési kötelezettséget, valamint a folyó szülő tartási járadék fizetési kötelezettséget. Miután a II. rendű felperes esetében más járadék is megállapításra került, és egy összegben határozta meg azt az elsőfokú bíróság, a folyó járadék fizetési kötelezettséget a másodfokú bíróság a tartáspótló járadék összegével leszállította. A perköltséget támadó fellebbezés nem volt alapos, ezért az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését helyben hagyta a másodfokú bíróság.

Az alperes fellebbezése a per fő tárgya tekintetében eredményes volt, azonban a fellebbezési pertárgy érték a járadék egy évi összege, ehhez képest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a perköltség viselésről való rendelkezés körében az alperest képviselő ügyvéd munkadíját a kifejtett ügyvédi tevékenységre is figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján 10.000 forint + ÁFA összegben állapította meg a másodfokú bíróság.

A Fővárosi Ítéltábla a le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az alperes személyes illetékmentessége és a felperesek teljes személyes költségmentessége folytán az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. § szerint rendelkezett.

Budapest, 2017. március 9.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: